

ZOMBOR és VIDÉKE

POLITIKAI HETILAP.

Szerkesztőség:
Kossuth-utca 166 szám, Falonc-féle házban.
Kiadóhivatal:
Oblát Károly könyvnyomdája, Kossuth- (fő-) utca.

Felolvasó szerkesztő:
Dr. ALFÖLDY ÁRPÁD.

Egész évre 6 frt. — Félévre 3 frt. — Negyedévre 1 frt 50 kr.
Egyes szám ára 8 kr.
Néptantóknak: Egész évre 4 frt. Félévre 2 frt. Egy negyed évre 1 fr.
Megjelenik minden vasárnap és csütörtökön.

A jövő képe.

Miről beszél manapság mindenki? Az országos ínségről, a lefolyt provizoriumos vitákról, meg a megoldandó nagy kérdésekről mint: a kiegyezés megkötése, a vám- és kereskedelmi szerződések stb.

Főképpen ezekre a viszonyokra irányítsuk figyelmünket. Igen tanulságos volt ebben a tekintetben a provizorium vitája. A függetlenségi párt majdnem szétmállott. Pedig ezt a pártot a függetlenségi eszmének természetes ereje, a Kossuth-kultusz és a magyar nép legjobb elemeinek a ragaszkodása tartották és támogatták harmincz éven át: akorona idegenkedése, az egymást követő kormányok erőlködése, Deák bölcsessége és az urak hidegsége ellenében. Most pedig elhasalt Bánffy előtt.

A ki e jelenséget csak felületesen nézi, az árulást vagy gyöngeséget lát benne; tényleg azonban a viszonyok hatalma idézte elő a függetlenségi pártnak a katasztrófáját.

A függetlenségi eszme él; az meg nem halhat. A függetlenségi párt azonban, mint közjogi ellenzék túlléte magát.

A függetlenségi párt opponál a 67-es alkotmánynak, amelyet a nemzet elfogadott, és amely tényleg valóságos erőssége Magyarország állami önállóságának. E párt elvesztette hitét önmagában és programjában még mielőtt legyőzték volna, meghasonlott már előbb és akkor tünt el ellenzéki jellege, amikor az egyházpolitikában a kormánnyal legelőször szövetkezett. Később a választásoknál is kezelt fogott ez a párt Bánffyval. Az akkori egyetértésnek természetes folyománya az, hogy ennek a pártnak egy része most sem akart életre-halálra megküzdeni a kormánnyal oly elvekért és politika mellett, amelyhez hitük nincs.

Mikor Kossuth Ferenc kimondot-

ta, hogy ő a békepárthoz csatlakozik és leszerel és ha ezt a többség ellenzi, akkor lemond a pártelnökségről és a vezetésről, akkor már ennek a presszióknak nem voltak képesek ellenállani azok, akik csak a zászló becsületeért küzdöttek és elszéledtek. Amit Ugron művelt, ugyanazt cselekedték Kossuth is, Eötvös is, Juszth is. Általános kétségbeesés ez a függetlenségi párt és annak politikája felett.

Tehát harmincz évi küzdelem után a függetlenségi pártot teljes felosztásban látjuk. Politikája elvesztette értelmét és nincs reménye a sikerre.

A kormányok a nemzeti párt eszméiből éldegélnek, plagizálnak. A kormánypárt viszonyai olyan zavarosak, hogy azokon senki el nem igazodhatik. A szabadelvű pártnak már csakis a keretei vannak meg: minden politikai tartalma eltűnt; eszmei és elvi programja nem is voltak soha.

Ott vagyunk, hogy az alkotmányosság dől meg, ha a nemzeti párt mihamarabb nem kerül az ügyek élére. A kezdeményezés azonban csakis a koronától jöhet. A kormány erre nem lesz hajlandó, a többség pedig nem mer a cselekvés tereére lépni.

A budget-vitánál vagy a kvóta tárgyalásánál okvetlen meg fog indulni a vegytani processus: az elmentés elemek szétválása és a rokonok egyesülése.

K. J.

Kisértetek a városházán.

Ki ne hallott volna már Ibsen Henriknek Kisértetek című tragédiájáról Tudjuk, hogy hőse rabja azoknak a bizonyos kisérteteknek. Temetkezzék bár az örömök mámorába, merüljön a büszke jövő ábrándvilágába, mindenütt nyom követi őt az a rettenetes szellem, amelynek végre is áldozatul esik. A modern átöröklés teoriájának a glóriája az a darab.

Bizony, a szegény Osvaldok számára alig van menekvés. Az átöröklés vészese árnya úgy követi áldozatát, mint a régi népek fátuma a szegény halandót, amelynek úgy látszik egyik leszármazója.

A Kisértetek motivumai vonulnak át Zombor életén is. Vészteljes hatalmak martaléka vagyunk mi is elődeink bűnei miatt. Mikor fogunk a pótadók elévülése által okozott bajokból kilábalni? Soha. Ki fog bennünket a köztisztaság és a közegészség hinárjaiból kimenteni? Senki. Vannak tanácsaink, ellátnak bennünket is jó tanácsokkal, de mikor már alig van menekvés számunkra.

Akinek szeme volt az láthatta, hogy ide kellett a dolgoknak fejlődniük.

Szerencsére kezdjük belátni, hogy a mi városunk sem szolgálhat örökké: tehetségtelen, ügyefogyott egyéniségek lenelcházául. Érezzük, hogy a városi javadalmak sem lehetnek folyton olyan konkok, amelyeket ocsmány kortesszolgálatok jutalmazására szabad odadobogatni. A lakosság végre tudni akarja, hogy mire fizeti azt a rengeteg adót.

Az ínség, meg a szocializmus városunk határaiba is bevonult. Fényes nappal üldöz bennünket a megsemmisülés kísértete. Igazuk van azoknak, akik azt állítják, hogy nem is fog az addig eltűnni, amíg el nem távolítjuk azokat az okokat, amelyek őt sirjában háborgatják.

Igen: a városházán kisértetek járnak. Az urak szintelen ajkakkal, beesett szemekkel járnak a folyosókon. Minden pillanatban más és más kísértet jelenik meg lelki szemek előtt. A kötelességszegés csontos kimerője, a hivatali visszaélés fátyolos alakja, a tunyaság sárga képű réme, a könnyelműség szörös ábrázataja, mint a füstfellegek a viharban, úgy követik egymást. A közelgő restauráció lélek harangja csilingel a levegőben. Elérkezett a leszámolás órája.

Az Isten megfogja menteni a várost a gonoszoktól.

Zomborra rendkívül fontos napok virradtak. Ugy vagyunk, mint a hegyek között járó: egyetlen egy vigyázatlan lépés és menthetlenül lezuhanunk a mélységbe. Körölkintés, óvatosság, lelkiismeretesség és nyugalom legyen a jelszavunk. Csakis a város érdekei lebegjenek a szemek előtt. Ha alkalmatlan egyéneket választunk, hát isz és nyú károknak tesszük ki Zombort.

A nivellírozás a csatornázás, a villanyvilágítás, a színházépítés kérdései várnak megoldásra. Százazrek forognak a kockán. Csakis tisztességes, mocskotalan jellemű emberekre bízhatjuk azokat a pénzeket, amelyeket jövőnk, boldogulásunk megalapítására szántunk.

Forrong az egész város. A jelöltekkel tisztában van mindenki. Már a fővárosi lapok is helyzetünk komolyságáról cikkeznek. A 17-ik közgyűlés tárgysorozatának a 6. pontja foglalkozik a városi tisztújítás előleges intézkedéseivel.

Ezer szerencséseje a városnak, hogy val ellenzék. A kritika lángpallosával fogja ez a méltatlanokat lehetetlenné tenni.

B. B.

A Zombor és Vidéke 1898. január 1-ével XVII. évfolyamának I. negyedét kezdte meg. Felhívjuk előfizetőinket, hogy az előfizetési díjat mielőbb be- küldeni sziveskedjenek.

A Zombor és Vidéke kiadóhivatala.

Hirek.

* **A gör. keletieknek van az ujéve.** Szerb előfizetőinknek boldog újévet kívánunk.

* **Kinevezés.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter dr. Vass Antal helyébe a zombori állami főgymnasiumhoz Csizta János tanárjelöltet nevezte ki egyelőre helyettes tanári minőségben.

* **Kinevezés.** A földművelésügyi miniszter Lanyi Gyulát erdőgyakornokká nevezte ki az apatini erdőhivatalhoz.

* **Eljegyzés.** Szigriszt Irénkét a napokban jegyezte el Perla ky Horváth Zsigmond.

**A Zombor-sáponyai bronzle-
letek.** Dr. Bikár Nend zombori ügyvéd sáponyai szállásán lévő szőlőjében nemrég a munkások egy sirra akadtak, melyben a csontváz mellett egy nagyobb és egy kisebb agyag edény, egy bronz kard, két bronz csákány és négy bronz tű foglaltatott. Ezen régészetiileg érdekes tárgyakat dr. Bikár a megyei történelmi társulat gyűjteményének ajándékozta.

* **A zombori takarékpénztár
tisztá nyeresége.** A zombori takarékpénztár a most lefolyt évben 80 633 ft 05 kr. tisztá nyereséget ért el. A tisztá nyereség 4624 fttal nagyobb, mint 1896-ban volt. A nyereségből 30000 forint fordították a rendkívüli tartalék alapra; ezen felül mintegy 10,000 forint vitetik át az 1888. évi nyereség és veszteség számlájára, úgy, hogy felosztás alá 35 000 forint kerül, a mi részvényenként 70 forint osztaléknak felel meg. — Jötekkönyvére a következő összegeket javasolja az igazgató és a választmány: a) a Stein Mark-féle városi árvaház alapra 200 ft; b) a Bács-Bodrogh varmegyei árva- és szeretetház alapja javára 200 ft; c) a zombori magyar nőegyletnek szegény iskolás gyermekek felruházására 200 ft; d) a zombori szeb nőegyletnek hasonló célra 150 ft; e) a zombori izraelita nőegyletnek hasonló célra 100 ft; f) a zombori árvaházból kilépő árvák felruházására 100 ft; g) a zombori felső kereskedelmi iskola szertárának gyarapítására 100 ft; h) ugyanezen iskola tanulói tanulmányutjának költségeire 100 ft; i) a zombori állami főgimnázium négy szegénysorsú, jó magaviseletű és jó előmenetelű 4 tanuló-jának 25—25 fttal leendő segélyezésére 100 ft; k) a zombori polgári kaszinó-egyleti dalárdának 100 ft; l) a zombori zeneakadémiai alapnak 100 fttal m) a Bács-Bodrogh megyei történelmi társulatnak alapítványkép 50 ft, ugyanannak adománykép 50 ft. — A közgyűlés, t. hó 30-án fog megtartani.

* **Dr. Pataj Sándorné Ujvidék.** Ujvidéken az ottani izraelita nőegylet január hó 15-én hangversenyt rendez. A hangverseny művészi sikerét már eleve biztosítják a szereplők, köztük első sorban dr. Patajné Vidé Etelka úrnő és Odrý Lehel ur. A művészi hangverseny iránt az ujvidéki közönség körében általános az érdeklődés.

* **Daróczy Ilka jutalomjátéka.** Vasárnap lesz Daróczy Ilkanak, a társulat tragikájának a jutalomjátéka. Sardou Fedo-

rajában lép fel. Ez a darab az, melyben a művésznő tehetségei a legfényesebben érvényesülnek. Fényes toiletté-jeivel, megrázó szenvedélyével csodás hatásokat ér el benne. Előre is felhívjuk a közönség figyelmét erre az estére.

* **Agarászat.** Nagy agarászat volt kedden a kernyajai határban. Szemző István, a nemzeti párt elnöke rendezte. A pompás idő, a kitünő talaj, az agarak jó kondíciója csak fokozták a nap gyönyöreit. Lóhaton voltak jelen: Szemző István, a házigazda, Antunovics József, szabadvai nagybirtokos, Pflaszánovics József, roglaticai nagybirtokos, dr. Molnar Karoly, országyűlési képviselő, dr. Vujevics Zoltán, Szemző Karoly, Roheim Zsigmond és Baky Elek. Tíz nyúl esett az agarak szákmányává. A megye leghevesebb agarai versenyeztek, a gyepen. Villam, Fodoróci, Schlezinger és még sok agar-híresség igazolta régi jöhűt.

* **Felgyújtott kocsi.** Kinos jelenet játszódott le kedden délután az új templom körül. Egy hatalmasan megrakott szalmás kocsi haladt gyanútlanul a körút közepén. Nagy csapat gyerekek szaladt utána játszódva, a szalmát cimbálva, amikor az egyik ördöpi jókedvében meggyújtott egy szál gyufát és azt a kocsi alá tartotta. Menten lángba borult az egész rakomány. A lovak futásnak eredtek, a kocsis pedig leugorva a kocsiról az istrángok elvágásához látott. Roheim Zsigmondék házatól egész dr. Vujevics Zoltán házáig szaladó láng volt az egész kocsi. Itt azután sikerült a lángok eloltása által elhárítani a nagyobb veszedelmet. A lovaknak nem lett semmi bajuk, de a kocsi jó megpörköldött. A rettenetes fickót nyomozzák.

* **Helyreigazítás.** Karácsony után megjelent számunkban hirrovatában közöltük, hogy Bács-Doroszlon milyen furfangosan dőzmálták meg Kaposi György uram buzáját a káros szomszédjának: T. J. jómedu gazdának két fia és G. I. községi előjáró fia; akik V. J. orgazdához hordták a buzát. Hozzá tettük azt is, hogy az egyik tolvaj nős és az odaváló olvasó-egyletnek tagja, aki ma is odejár a körbe; de oda se néznek a dolgoknak. Megfizetik a kárt és szemükre sem vetik a dolgot. Ma levelet kaptunk a bács-doroszloni kath. olvasókör titkárságtól, amelyben a hír valóságát azzal a kiigazítással ismerik el, hogy a T. J. kezdebbükkel jelzett tolvaj ur a kath. körnek tagja volt ugyan, de még a hír megjelenése előtt, az alapszabályok értelmében, a választmány által, a kör tagjainak a sorából kizárattott.

T A R C Z A.

Folyó partján.

(A „Zombor és Vidéke” eredeti tározaja)

Állók folyó partján, zöld liget tövében, Csacsak a hab, sügő lomb összeillik szépen. Tulnan virágos rét húzódik el messze.

A hűvös habokban fürdik az izzó nap, Úszik a folyóvíz közepén egy csónak. A kik a csónakot hajlják, a révészek, Valami bús nótát halkán füttyörésznek.

Leülők a partnak puha pászlitjára, Figyelek a hullám fecsegő szavára. Mintha dajkanóta volna a mit hallok, Zakatoló gőzös, kelepelő malmok.

Amott is egy bogár, emitt is egy bogár, Látszik, hogy kedvére van a fényes sugar, Mint a jó kedvű böles mozog, olyan lassan, Alig óvhatom meg, hogy el ne tapossam.

Egy láb mozgás s vége. Szomorú gondolat;

Nem vagyunk e mi is, ily apró bogarak? ...

— i.

Oroszországról.

(Folytatás)

Hogy tiszta látképet nyerjük, ez óriási terjedelmű közlekedési műnek és némi bepillantást, a jövő utazásainak alakulataiba, egy kis geográfiai expectatívaival is szolgálnak.

A föld felületének hossza az aequatornal tudvalevőleg 40.070 kilométer, az egyes téritőnél 36.778 kilométer, míg az egyes sarkkörök terjedelme már csak körülbelül 16.000 kilométer s így a föld felülete azon a részen hol a Szt Pétervár — Vladivosztkoi vasút végig vonul vagyis az északi szélesség 45—55 fok között, circa 28.000 kilométert teszen ki, mely hosszúságnak 1/3 részét maga ezen „nagy sziberiai” vasút foglalja el.

Még érdekesebb ezen pályatest összehasonlítása, a föld forgása és illette ennek a naphoz viszonylat tekintve, a midőn azt látjuk, hogy az időszámítás tekintetében a vasút két végpontja között, körülbelül 7 órányi különbség vagyon.

Ugyanis Szt Pétervár a földgömbön, az északi szélesség 58. fokán és a keleti hosszúság 47. fokán fekszik Ferrótól számítva, — Vladivosztko ellenben ugyanazon szélesség 43.

fokán, de a keleti hosszúságon 150 toknyira fekszik, vagyis 103 foknyival tovább, következő képen, minthogy a föld, a saját tengelye körüli 360 foknyi körforgást 24-óra alatt végezi, jut 15 fokra 1 óra s egy-egy fokra 4 percznyi idő s így 103 X 4 = 412 percz vagyis 8 percznyi idő 7 óra, — más szóval Vladivosztkóban 7 órával előbb kel a nap, mint Szt Pétervárot s így midőn Vladivosztkóban delet harangoznak, Szt Pétervárt még az igazak álmat alusszák! Ilyenformán tovább nyugatnak menve, Berlinben 15 fokkal később vagyis 60 percz és Párisban, mely a keleti hosszúság épen 20 fokában fekszik, ismét 13 fok összesen tehát 27 fokkal azaz 108 perczel később kel fel a nap stb.

A legmeglepőbb különbség táruul azonban szemünk elé, a világ, helyesebben a föld körüli utazás tartama és a költségeket illetőleg, a mult, jelen és a közeli jövőben.

Midőn Verne Gyul „Utazás 80 nap alatt a föld körül” című fantasztikus és szenzationális regényét megírta, azon időbeli komoly tudósok és gyakorlott utazók írásban és szóval bizonyították annak képtelenségét oly rövid idő alatt megtehetni; — pár év mulva pedig már ezen idő 80 nap is hosszú

* **Áthelyezések.** Dr. Kovácsits Kálmán obcset és Matkóvits Béla zentai szolgabírók kölcsönösen áthelyeztettek.

* **Eljegyzés.** Lányi Andor, szabadjai tanító jegyet váltott Vojnits Erelka kisasszonnyal, öz. bajsai Vojnits Viktorné kedves leányával.

* **Magyar sakkmester Szabadkán.** Mint értesülünk: Charusek Rzsó a magyar sakkmester mint az ottani Sakkör vendége a napokban Szabadkára jön. Néhány napi ott időzése alkalmával az ottani sakkzők erejét fogja próbára tenni. Különösen érdekes lesz, mikor nevezett mester többekkel egyszerre szimultán játszmában fog mérkőzni. A szabadkai Sakkör igazgatótanácsa intézkedni fog, hogy ritka vendégét méltóan fogadhasssa.

* **A távlatok statisztikája.** A most befejezett esztendőről megjelent a távlatok statisztikája, hogy évente fejenként hány telegram érkezik az egyes városokig. A kímutas az alábbi. Első helyen áll Budapest, Fiume és Zeng. A második helyen, a hol száz lakosra már csak 150—200 távirat jut: Temesvár, Ujvidék és Zagrab, harmadik sorban következnek száz lakosra 100—150 távirattal: Kassa, Kolozsvár, Arad, Nagyvarad, Pozsony, Győr, Pancsova, Bród, Eszék, Karlopaço, Kosztajnica, Mitrovic, Sziszek és Zimony. Negyedik helyen 50—100 távirattal ezek a városok állanak: Szegeed, Maros-Vásárhely, Debreczen, Szatmár, Pécs, Komárom, Sopron, Sz.-Fehérvár, Baja, Versecz, Zombor, Kaproncza, Károlyváros, Pozsega, Varaszd. Uroló helyre azok kerülnek, amelyekben száz lakosra csak 20—25 távirat számíthatunk. És itt a következő törvényhatósági városok állanak: H.-M.-Vásárhely, Kecskemét, Selmeczbánya, Szabadka stb.

* **Talán nekünk se ártana.** Dr. Hegedűs Aladar polgármester a m. évi november hóban felterjesztést tett a földmivélségi miniszterhez egy allami fűró garnitúrának a város részére díjmentesen leendő átengedése iránt. A miniszter most értesíti a polgármestert, hogy hajlandó a város által czélbavett kulfúras eszközlésére az eddig eljegyzésben lévő fűrókat teljesítése után felszabadulandó egyik allami fűrógarnitúrát a városnak díjmentesen átengedni, sőt a fűrógépet kezelő személyzet díjazását is az állam viselné, ellenben minden egyéb, u. m. szállítási díj, a fűrómester és segédjeinek lakásai ts ellátása, napszámosok, vízhozás, a fűróóronyhoz szükséges faanyag, a fűrócsövek

stb. a város terhére esnek. Talán mi is követhetnénk Baja példáját és egy kis utánjárás után a még fűróadó három artzi kút fűrócsereit ingyen kaphatnánk meg az allamtól.

* **Verekedés.** Pinczel Pál és Bakai Janos b.-topolyai lakosok e hó 6-án este összeszedtek Pinter Andras bogojevai lakossal s ezutóbit annyira összeszerették hogy súlyos sebekből vérzve szállítottak lakására. Pinczelt és Bakait a rendőrség letartoztatta és átadta az illetékes bíróságnak.

* **Megmentett csecsemő.** Rác Z Rozi nevezetű zentai hajadon cselédleány f. hó 8-án hajnali 4 órakor szolgálatadójá lakasan egy leánygyermeknek adott életet s hogy szegényét ellátolja megszült gyermekét a pezeződőbe dobta. A háziak hamarjában tudomasára jutottak a dolognak s még idejében kiemelték a gyermeket a gödörből. Orvos rendőri intézkedésből az anyat gyermekével együtt kórházba szállították s ott apolás alá vették. A kórházi orvos véleménye szerint Rác Z Rozi gyenge elméjű s így tettét nem gyilkossági szándékból, hanem elmebeli fogyatékosságból követte el.

* **Szétugrasztott szocialisták.** Szabadkán a mul napokban mintegy 90—100 szocialista gyülekezett egyik elvtársuk földjén, a Maria Valéria kórház mögött, azon szándékkal, hogy tüntetést rendezzenek. A rendőrség azonban neszt vette a dolognak s Vojnits Béla alkaptany vezetése alatt azonnal 14 lovas rendőr vonulki, kik a tömeget szétvártak.

* **Esküvő.** Kocsis Sándor titeli kir. járáshírosa tájegyző a napokban tartotta menyegzőjét Gaszner Laos perlaszi kir. közigyönyv kedves leányával, Mariska kisasszonnyal.

* **A Ferenc csatorna** torkolatának B. Földváról Óbecsére való átépítésénél végzendő, közel 1 1/2 millió munkalatok — mint értesülünk — már befejezésükbe kezdenek. A vállalatot Scharrer Ede és Gerle Lajos szedői társval közöztájkálék s dacára a felmerült nehézségeknek kellő időre be is végzik.

* **Eljegyzés.** Rósz Antal m. kir. posta- és távudai művezér aradi lakos e hó 4-én váltott jegyet Schreiber Janka kisasszonnyal. Schreiber M. Adolf bajai gabonakereskedőnek kedves leányával.

* **A ragadós állati betegségek állása** Bacs-Bodrogh-vidéken a m. évi V. vesztésig: Ada 1 udv. r. Bosa 1 u.

Katymár 1 udv., Zenta 1 udv., összesen 4 koszág 4 udvar. Himlő: Bajsa 1 udvar. Sertésvész: Ada, Bacs-Topolya, Mohol, Óbecse, Szeghegy. összesen 5 koszág.

† **Gyászhir.** Lovag Lindheim Vilmos, romániai főkonzul, a szabadkai villamos vasut tulajdonosa, mint Belsőbíró egy rövid taviratban tudatják, f. hó 6-án, csütörtökön este, életének 64. évében hirtelen elhunyt.

* **Betörő gyermek.** Kuczuráról írja levelezőnk: Még karácsony hetében történt, hogy Schreiber Fulop gőzmalomtulajdonos listát üzletébe ismeretlen egyén ablakon keresztül betört, s az ott volt 12—13 frtnyi készpénzt ellopta. A tolvaj valószínűen több pénzt remélt az üzletben találni, mi mellet bizonyít az is, hogy össze-visszahányt minden a kutatás alkalmával. A csendőrség az ügyben nagy erélylly nyomozott, s ebben nagy segélyére volt az is hogy a tolvaj egy németül írt fenyegető levelet hagyott az üzletben, mely a bolti szolgának szólt. És éppen ez a levél vezette nyomra csendőroket, ugy, hogy a tettes már kézzel van kerítve, s a bíróságának átadva. A lopás Schwaartz Nandor 14 éves szatónas követte el s nem pénz vágyból, hanem a bolti szolga iránti ellenséges indulatból; azt hitte ugyanis, hogy a gyanu majd arra haramlik. Nagyon természetes azonban, hogy az ellopott 12—13 frtot nem adta jótékony célra, hanem édességekre elköltötte. A csendőrség a tordelmes vallomást tetgyereket letartoztatva átadta kir. járáshíró ügy vizsgálóbirójának, ki addigf míg a ügyben joegerős nélet hozatik, átadta őt szűlemek.

* **Mulatság Apatinban.** Az apatin ovoida egyesület (haját penzatura javára) 1898 évi január hó 9-én, az Andrász fele helyiségekben ékökkel egybekötött tanulmányos rendez, amelyre a közönséget ez uton is meghívja. Kezdeté 1/2, 8 kor. Színerkerül: I. Hó remény és szeretet, II. A négy évszak, III. Virágok bosszuya, IV. Elenallhatatlan. Kzre működnek: Benzinger Mariska urholgy, Biszler Katica urholgy, Benedek Erka urholgy, Benzinger Katica urholgy, Brandt Roza urholgy, Eri Aranka urholgy, Glaz Marika úholgy, Langer Nand urholgy, Oah Ida urholgy, Piry Tresszke úrné, Pukovits Gyöziké úrné, Rati Micke urholgy, R-hak Örszike urholgy, Rosner Adel urholgy, Speiser Lencsi urholgy, Szauter Hermin urholgy, Wundsch Eln urholgy és Boross Jenő úr, Baás Edt, D cleva Ius, Dombovits Mariska és Bokor Róbert gyermekek.

és unalmasnak bizonyult; pedig ne feledjük, hogy a mi öregapáink idején is még vitorlás hajókon és szárazföldi alkalmatosságokon, a föld körüli utazás 10—12 hónapot vett igénybe.

Már a jelenben is, a föld körüli utazásra 60 napnál többre nincsen szükség, amint azt nemrégiben egy kisebb francia útazó-társaság meg is tette.

Elindulva Párizsból 1 nap alatt gyorsvonaton Marseillebe értek, — onnan nyomban hajóra szállva, gyorsjárati gőzösön a Szuec csatorna — Aden — Singapur — Szaigon — és Hongkong érintésével 32 nap alatt Jokohámába (Japán) érkeztek. — Innen azonnal tovább haladva, hajójuk 14 nap alatt a Nagy Océánt átszelte; Sztfranciskóban vetván horgonyt, — innen 4 1/2 nap alatt a Pacific-vasuton Newyorkba jöttek, a honaan az atlanti Océanon át hajón 7 1/2 nap alatt Calais s illeltve Párizsba megérkeztek, meglevén tehát ezen egész utat 59 nap alatt, miután természetesen mindenről jó előre gondoskodva és az összes csatlakozások azonnal biztosítva voltak.

Igaz ugyan, hogy ezen kivételesen gyors útazást nem lehet általános és szokottnak

mondani, miután különféle gálló körülmények az utazót rendszerint feltartoztatják, s kisebb-nagyobb késedelmeket okoznak, azonfeül a vonat és hajójáratok sem egyformák, mert részben az illető vonat vagy hajó gépezetétől, részben a tengeren való időjárástól is igen sok függ — lévén a tengeri utazás amugyis szerfelett bizonytalan.

A nagy szibériai vasut megnyitásával azonban, ezen aránylag most is már meglehetősen rövid utazási idő a föld körül, a felére, sőt vérmesebb emberek véleménye szerint, harmadára redukálódna — a mennyiben 60 nap helyett a közel jövőben, már 34 és pár évtized múltán már 23 nap alatt lehetend majd a földet körül utazni.

Nézzük, hogy fog ez megtörténhetni.

Párizsból kiindulva vasuton, Németországon vagy akár Ausztria Magyarországon keresztül, 3—4 nap alatt Szt.-pétervárra — onnan 8 nap alatt Vladivosztkba érhetünk — innen gyorshajón Szt.-Franciskóba 11—12 nap alatt a nagy Océánt át lehet szelni, — innen vasuton 4 nap alatt Newyork elérhető, miért is a visszautazásra Newyorkból — Párizsba 6—7 nap marad, amit

ezen idő alatt bátran megtehetni már most is.

Ezen számítás ellen alig tehető komoly ellenvetés mert ez a valóságnak teljesen megfelelő s nincs benne semmi rendkívüli, — mert egyrészt a vonatok és a hajójáratok a jelenlegi egészen normális sebességnek megfelelőleg vétettek.

Lényegesen másképp alakul majd ezen gyorsasság, ha a vasutokon pl. most mindennégyt gyakorlati kísérletezés tárgyát képező Heil vagy Heilmann-féle locomotivok alkalmazásba vétetnek, melyeknek közepes menet-képessége 1 óránként 100—120 Kilométer eszen s 180 Kilométerre fokozható — a midőn a mai 60 kilométeres menetelés már a rendes közlekedés szerint meg leszen duplázza; hogy pedig ez nem utópisztikus vélemény, mutatja azon körülmény, mely szerint Szt-pétervár — Moszkva közt közlekedő u. n. Nikolaj-vasuton f. é. márczius havától fogva, a futarvonatok 100 versznyi sebességgel fognak közlekedni — s hogy az amerikai Pacific — vasuton a 80 kilométeres sebesség tavál óta be van hozva, sőt már állandósítva is.

* **Pályázat.** Pályázat van hirdetve Szabadkan pénzügyőri biztosi állásra.

* **Mulatság Ó-Kanizsán.** M ó r e Sándor Ó-Kanizsai polgári iskolai tanár, f. hó 7-én még reggeli 8 órakor is vonaglott, miközben az utcan szokott módon all-dogáló munkas néppel összekulobozott. Szó-
ra szó, tette tett következett s M o r e t e l i úvegeket kezdett a tömeg köze dobálni. Azok pedig álltak egy darabig, de mikor látták, hogy az úveg B a j z á k Pétert mellen, I n t u s Orbán arcán, K a g i Györgyöt kezten találta, illetve megbeszítette az úveg szilánkjá, — a vér láttára feldühödött a sokaság s a nagy vendéglő alakjait kezdte verni, mit látva a vendéglős, revolvért fogott; erre sokan behatoltak a vendéglőbe s tartani lehetett a legrosszabbtól, ha M o r e t feltalálják. Ekkorra szerencsésen megérkezett a rendőrség s lehető tapintattal iparkodott a tömeget lecsillapítani, mi végből M o r e t s a vendéglőst részint garzdalkodáért, részint hogy megvédje a linchéstől, a község-házára kísérte; de még sokáig zajazott, a fe bősztű népség nevezetkekn s S c h ö b e l György iskolaszolgának — ki tanára védelmére késsel hadakozott — megmenekülésén nem akarta semmiképen szétoszlani csakis az áll. csendőrség mérsékletének — kik fegyverüket is egyébként észre börtölték — s az előjáróság bolcs közbelépésének lehet köszönni, hogy nagyobb baj nem történt. A közönség végre déltájban lecsillapodott s hazament. Az esetről úgy a csendőrség, mint a rendőrség, valamint a községi előjáróság jegyzőkönyvet vett fel s jelentést tett felsőbb helyen, az ó-kanizsai polg. iskolaszék pedig a tanító által garzdalkodó s letartóztatott M o r e t ellen a közíg. bizottságnal fegyelmi eljárás megindítását s azonnali fűggesztését kérelmezte.

* **Eljegyzés.** S ó k a István m. kir-pénzügyőri fővizgató eljegyezte K o n k o l y Mariska k. a-t Zomborban.

* **Esküvő.** G o m b o s Soma a Walsér rézöntőde üzletvezetője Budapestről f. hó 16-án esküszik örök hűséget G o l d s c h m i e t t Bella kisasszonynak Baján.

* **A csantavéri ifjuság** a szegény iskolás gyermekek felruházására f. évi január hó 25-én este 8 órakor R ó z s a Lajos termében a szabadkai első zenekar közreműködésével zártkörű táncestélyt rendez. Belépő díjak személyjegy 1 frt, családjegy 2 frt 20 kr.

E mellett aztán még csak a hajójaratok gyorsítása szükséges, a mi évek óta folyton fejlődik, úgy hogy a mostani óránként 18—20 tengeri mérföldnyi = (1 tengeri mérföld — 1.85 Kilométer) gyorsaság, rövid idő alatt 25—30 tengeri mérföldnyire leszen fokozható, a mi szintén nem lehetetlen dolog, miután a múlt év folyamán construált torpedó hajók többnyire már 30 mérföld sebességgel szelik a habokat.

Ilyen előfeltételek mellett, melyeket a technikai tudomány jelenlegi s folyton haladó fejlettsége mellett, a legközelebbi 20—25 évre bátran supponálhatunk, lehetséges lesz a földet jóval hamarabb vagyis 23 nap alatt megkerülni.

És pedig: Párizsból — Szt. Pétervár — — Vladivosztozkig 8 nap alatt, — innen a Csendes Óceánon át 7½ nap alatt Szt. Franciskóig, — innen Newyorkba további 3 nap alatt és Newyorkból Párizsba ismét 4½ nap — tehát összesen 23 nap alatt az egész körülbelül (a kitérés és kanyarulatokkal együtt hozzávetőleges számítás szerint) 30.000 kilométer hosszú utat, még pedig a jeppositívabb programmal és uti terv szerinti.

* **Mulatság Baján.** A bajai eszmadia iparosok f. hó 23-án a Bárány szálló ös-szes termében R á c z Józsi zenekara közreműködése mellett zártkörű lakozást rendeznek. A bajai izr. négylete s etahangverseny-nyel egybekötött tancmulatságot rendez; a holgyek és férfiak dominóban, előbbiek rő-zsaszimben (a la Zombor), utóbbiak vörös feketében lesznek.

* **Sztrájk.** Az ó-becsei ismétlő iskolai tanitok február hó 1-én megkezdik a sztrájkot vagyis nem tanítanak. Ennek az oka pedig az, hogy úgy a költségvetésben, mint a tanitok díjfelvételben befoglalt ismétlő tanítási díjat a közgyűlés beszüntette.

* **Becsapott földmivések.** A nemzetközi szocialista bándanak vándor-apostolai az utóbbi időben nagy súlyt fektettek Bács-Bodrog vármegyére, a melynek a hiszékeny népet az üdvözítő hitvallásukra téríteni iparkodnak. Különösen az apatini járáshoz tartozó Kupuzsina és Szótka községek népségében találtak jó balekokra a nemzetközi agitator urak, kik a népet a hatóság, papság és vagyonos osztály ellen lájtítják. Természetesen megígérk a népeknek, hogy rövid idő múlva már az ő hatalmukban lesznek a föld, elveszik a gazdagok pénzét és majd a nép között felosztják. Ők lesznek az urak, az urak az ő szolgái. Tapasztalatlan és hiszékeny emberek lépnek ennek az ígéretek középnének veszik és a kapott vörös kokár dá, meg a dicső (!) szocialista név fejében hűségesen befizetik hetenkt a 10—15 kraj-cárokat. Elég szomorú dolog, hogy sok helyen a nép az ostoba ígéretekre hallgat, melyekkel oly annyira becsapják. Magától, gyermekeiktől megvonja a legűszükségesebbet és odaadja pár garasát a nemzetközieseknek kik azt uriasan ellumpolják. Ő szegény munkás-nép, mikor látsz már egyszer a szítan kez-restűl!

* **Eljegyzés.** Kriszbaer László budapesti nagykereskedő e hó 9-én eljegyezte Dr. Neugebauer Dávid Új-Sávaz község. orvosának leányát, Róza kisasszonyt.

* **Megnyuzott vasúti ór.** S k r a b á n y Sándor ó-becsei származású vasúti ór Újvidéken alul a Szeréműszegben egy úrházánál szép három sertést hizlalt, melyre a zsványok szemet vetettek. Karácsony másod napján éjjel meg is jelentek, száma négyen. A zajra felébredt gazda kimegy s látván, hogy a négy zsvány disznai elhajtásával foglalkozik, közbökb lött, mire egy zsvány halva rogyott össze. Az életben maradtak S k r a b á n y r a vetik magukat, rövid ellentállás után leteperik s megkötözve viszik az őrházba. Kis tanakodás után mind őt, mind feleségét eleven leendő megnyuzásra ítélték. Hozzá is fogtak égbekiáltó gázságuk végrehajtásához s már félig végeztek embertelen munkájukat, midőn a villányos csendő a vonat közeledését jelzé. A vakmerő zsványok jelzőlámpával egyik társukat küldték a vonat elé, ki tudatlanságában a készülékek épp részt jelzett, mire a vonat megállt. Szerencsésen a vonaton csendőrök is voltak, kik a felismert állért nyakon csipték, azután a nyugodt vérrel munkálkodó szörnyetegeket, kiket elfogva azonnal tovább szállították. Idő kellett hozzá míg a halálra rémült szegény asszony magához tért. S k r a b á n y pedig harmad nappal meghalt. — Valjón elég büntetés-e az ilyen fenevadaknak 10—15 évi fegyház vagy életkossziglan tartó börtön? Szemet szemért, fogad fogért. Ostorsziglat kellene az ilyen bestiákból hasogatni. Az illető szerencsétlenül járt ör S k r a b á n y Ádám ó-becsei iparosnak unokatestvére.

* **Irtuk a hernyókat!** A szép, cnyhe téli napok mire sem alkalmasabbak, min a hernyók irtására. Minden jó gazda és kertész a tisztá, napos időt erre kell, hogy most használja. Az ide vonatkozó mniszteri rendelet szerint minden gazda köteles fáról a hernyófészkeket január és február hó folyamán letisztítani. Midőn erre felhívjuk a figyelmet, kérjük a rendőrséget, hogy ennek teljesítését szigorvan ellenőrizze.

* **Csillaghullás télen.** A hadsereg rendeleti lapja december hó 31-iki száma közli a tartalékos hadnagyoknak, hadapród tiszthelyetteseknek és hadapródoknak a kinevezését. Összesen 1248 tartalékos hadnagyt neveztek ki. 119-et és 158-at a tábortüzérségnél, a gyalog-, vadász-, utász-, vasúti és táviró ezredeknél, 170-et a lovasságnál, 158-at a tábortüzérségnél, 57-et a vartüzérségnél, 13-at az egészségügyi csapatoknál és 155-öt a szerkeszcsoapatoknál. Azonfeül kineveztek hadapródtiszthelyettesekké 697-et a gyalog-, vadász- és utászrezdeknel, valamint a vasúti és táviró-ezredeknél, 6-ot a lovasságnál, 153-ot a tábortüzérségnél és 9-et a szerkeszcsoapatoknál; kineveztek továbbá tartalékos hadapródokat és pedig 784-et a gyalog-, vadász- és utászrezdeknel, valamint a vasúti és táviró-ezredeknél, 96-ot a lovasságnál, 215-öt a tábortüzérségnél, 65-öt a vartüzérségnél, 14-et az egészségügyi és 131-et a szerkeszcsoapatoknál.

* **Ritka pontos fizetők.** Piros község lakossága az 1897. évi összes állami és utadóját december 20-ra teljesen befizette.

* **Új bélyegjegyek.** Az 1898. évi január 1-én kibocsajtott új okmánybélyegyek az állományomban elkészültek. 35 féle bélyegyet készítettek és ezek közül 16 féle áll-
lére, 20 féle pedig koronákra szől. A most forgalomban levő s 1888. évben kibocsajtott bélyegyeket 1898. március 31-én vonják be.

* **Földünk népessége.** Jól eső megnyuzással olvashatja a jövendő nemzedékekért aggodó emberiség, hogy mennyi még ezen a földön az olyan hely, ahol unokáink s dédunokáink is helyet és táplálékot találnak. Az angol földrajzi társaság tajza. Ravenstein tudományos kutatások alapján azt állítja, hogy földünk kerekészen 28.000.000 négyszögmérföld az olyan, amely pusztaság s végül egy millió négyszögmérföld a sivatag. Ha a termékeny föld, négyszög mérföldjére kétszázhat embert, a pusztaságra tizet, a sivatagra pedig egyet számítunk, mint leg-sűrűbb lakosságot; melyet anyaföldünk táplálni képes, akkor az eltartási maximum hat-
ezer millió allana be. Számítás szerint ez az állapot 2072-ben áll be. Dédunokáinknak tehát több gondjuk lesz a megélhetés miatt, mint nekünk.

* **Udvariatlan szomszéd.** Turia községében a kertek nem igen vannak elkerítve, s azért történhetett, hogy Z e r e m s z k y György juhát átmekent G a i n o v István kertjébe. G a i n o v szép leánya Bojana zálogba vett egy birkat. A szomszéd fia átmekent a zálogot kiváltani, kinalt is sok mindent, még száz esőktől sem riadt volna vissza, de a makacs Bojana hallani sem akart holmi szerelmi zálogról. Ez annyira dühbe hozta a legényt, hogy egy bottal félholtra verte a leányt. A csendőrök a zálogosdít játszó legényt beakisérték az ó-becsei járásbírósg börtönébe.

* **A veszett kutya áldozata.** Adáról írják: A gondatlanság és hatóság titlalom miben sem vételeknek lett az áldozata C s u z d i Sándor itteni lakos 11—12 éves leánykaja. Miként az ugyanis köztudomás, a kutyák között észlelt veszettség miatt azok 40 napi zárt alek helyezve, egyben dob-
zó és hirdetés útján figyelmeztetett a közlakosság, hogy ha valakit mégis kutya harapna meg, úgy ezt az előjáráságnak azonnal be kell jelenteni. C s u z d i Sándor említett kis leánykáját mintegy 14 nappal ezelőtt megharapta egy kóbor kutya. A leánya el is panaszolta a szülőknek az esetet s meg is mutatta a kutya harapása által okozott sebet, azonban a szülők attól való félelmükben, hogy a kis leánykát felviszik Budapestre s ott ki tudja minő sanyargatásoknak lesz kitéve, nemcsak nem jelentették be az esetet az előjáráságnal, hanem még inkább titkol-
ták azt, uehogy valaki megtudja. A kis leányka csak megvult egy pár napja anélkül, hogy a legcsekélyebb változást is észlelt volna. A harapást követő 12-ik napon azonban a viz-

iszony egész erejével tört ki rajta úgy, hogy — nehogy ő is valakiben kárt tegyen — megkötözve szállították a kórházba, hol rövid kilondás után intározás fájdalmak között meghalt. Nagyon helyén volna, ha a szülők ellen gondatlanság miatt a fenyeítő eljárást folyamatba tennék s őket szigorúan megbüntetnék, mert csakis az ő gondatlanságuk lett az oka leánykájuk halálának.

Színház.

Szombaton, január 8-án Charles Lecocq 3 felvonásos operettjét *Angot* asszony leányát játszották. Ez a nagyon pajkos darab egészen elszomorított. Az aranyos kedélyű ifjúsági éveket juttatta eszembe, azt a boldogságos korszakát életemnek, melynek tündéri fényben csillogó epizódjaira már csak erőltetve tudok visszaemlékezni. Oly régen oly nagyon régen láttam Kakas — így nevezték akkor — Károly urnak ezt a kis remekét, hogy a messze mult óriási távolsága nagyon is nyilvánvalóvá teszi öregségemet. Megöszültem biz, én mint sok annyi más, de nem anélkül, hogy fiatal lettem volna. A magyar vértanúk városában tápláltak akkortájt a jószágos minorita atyák tudományal és Follinusz színigazgató társulata alakító művészettel. A nagytudomány és föltisztelendő igazgató ur minden szerdán és szombaton este megengedte, hogy színházba menjünk, először mert amúgy is elmentünk volna és másodsor, mert ő szerinte nem így áll a tétel, hogy ignoti nulla cupidó, hanem így, ignoti summa cupidó. Tudva tudta a jó öreg, hogy az embernek mindig a kell, a mi nincsen.

Pénteken és hétfőn aztán óra előtt elvezetünk az egész szindarabot, hadd élvezzenek azok a pajtasokis, kiknek nem tellett színházra. Mikor aztán rázendítettük „utazni vágyván egykor“ és a rythmust egész testi sulyunkkal kifejeztük még a padló vastráverzei is hajladoztak örömkömben vagy kinyújban. Erdélyi Mariettának olyaténképen hódoltunk, hogy minden büntetés kicsinyítésével a szegény talján fizikus nevét állhatatosan Mariettának mondtuk; Medgyaszay Ilkának pedig olyan albumot vettünk közöltségen, hogy a svihák B. Gyula még 5. frt sápot esinált magának a vételnél. Ha én az akkori padtársam. Vészi Jóska a lehető leghamibab hangon elzengte, hogy szeretlek én szép Clairettem, én kinomban neki estem és puffoltam a többiek ráhagyták ordítván, kongasd csak kongasd vén robotos! Eheu tempus fugax! Elmult, volt nincs. Hiába! ez a rendje, csak az a furcsa, hogy a mai fiatalágnál nem ismétlődik a letűnt kor rugdalódzása. Mintha okosabb lenne ez a mai fiatalság, vagy talán csak korábban jénül? vagy mi vénülünk és nem értjük meg az ő korai komolyságokat? avagy jobban el tudják titkolni csinjeiket? vagy az iskola jobban nevei ma? Eh mit tudom én mi az oka, csak azt érzem, hogy ha az ember már csak az emlékeinek él: akkor nagyon jól esik neki ha van mire visszaemlékeznie.

Az előadás elég jó volt és bizonyos, hogy másokban más hangulatot keltett.

Vasárnap január 9-én Ferenczy Frigyes jutalomjátékát a Schöntan 4 felvonásos bohózatát a szabinok elrablását játszották zsufolt háza előtt. Ennél kerekdedebb előadást még nem láttunk az idén. Ugy látszik, hogy Ferenczy nemcsak a közönség, hanem pályatársai is szeretik. Mindnyájan kitétek magukért. Liphay (Bányai tanár), Szélényi Emilia (Borbála), Kende Paula (Etelka), Palágyi (Dr. Szilvássy), Bodrogi Anna (Irma), Bessenyei (Morosán), Pintér

(Endre), Ferenci (Retegi), Daróczy Ilka (Róza szebaleány), mind, mind jól játszottak és szakadatlan derültségben tartották a közönséget. Különösen sikerült östéje volt Ferenczynek és Bessenyeinek. A rögtönzések is sikerültek különbözően a Ferenczyé mindig a helyükön és mindig hatásosan voltak alkalmazva. Bessenyei Milike kedvesen és a zavar legkisebb jele nélkül szavalta Hiador költeményét, a kis leány zálogát.

Hétfőn január 10-én L. Mosernek, akönyvtárnok című darabját játszották. A színpad és meglehet Moser maga is vigjátéknak minősíti ezt a darabot, pedig bohózat ez, ha csak egy kicsikét is jobban szemügyre vesszük. Az egész komikum a személyeséről folyik, nem törődik semmiféle alapszennél, hanem egyszerűen kiaknázza a perverz helyzetekből levonható tréfákat. Legkacagtatóbban hatott az a jelenet, mikor az agyoncsigázott könyvtárnokra (Ferenczy) ádul a szellemnek öltözött társalkodónő, a ki az önkénytelenül szellemet ábrázoló szabótló ijedt meg és mindkét szellemlőt megijedt a két kisasszony. A mint látjuk igen szellemes jelenet. Palágyi, Ferenci és Bessenyei igen jól játszottak, Bodrogi Anna szintén igen jól, a mint már egészen megszoktuk őt folyton jól játszani látni. Kende Paulánál hiányzanak a szívből jövő hangok, úgy látszik ez a terrainum még terra incognita előtte.

Szélényi Emilia már ismét riktóttan kárrikirozott. Liphay mindig egyformán langyosan játszik. Pintér nagyon is elárulja, hogy nem tanulta meg a szerepét. Néhanyszor valósággal leritt arczáról a zavar.

Kedden január 11-én Géczy István 3 felvonásos népszínművét a *Leszámolást* játszották. Bessenyei (Marci fia) remekelt, a többiek is elég jól játszottak. Közönség a földszinten csak imitt-amott volt.

Közgazdaság.

A megfagyott burgonya édesessé válása. A vegytani tudomány rég kiderítette, hogy az u. n. szerves vegyületek bizonyos körülmények között könnyen átalakulnak új vegyületekké. Így p. o. keményítő, dextrin, cukor, lakohol is ily egymásból fejleszthető szerves vegyek. Az iparban a testek e tulajdonsága ki is lesz használva s a megfelelő hőfok és fermentáló anyagok hozzáadásával ez átalakítások nagyban létrehozva.

A természetben is gyakori e nitrogénmentes anyagok átalakulása. Így p. o. ismert tény, hogy a burgonya, ha megfagy, megédesedik, a mi nem jelent mást mint hogy keményítő tartalmának egy része átváltozik cukorrá. Német és francia vegyészek tanulmányozták a burgonya ízének s tartalmának ezen elváltozását s kísérleteikből megállapították a következőket:

Nagy hidegben a burgonya megfagy, de nem édesedik meg. Hogy megédesedjék, ahöz 0°-2° C. hidegnek szabad csak lenni. Ily alacsony hőfok ugyanis a selytek életműködése teljesen szünetel, míg a keményítő fermentálása tovább tart s így folyton cukor képződik. Ha azután a hőfok ismét emelkedik, akkor a sejtek elkezdenek újra működni s e működésnél legelső sorban a már kész és könnyen oldható cukrot használják fel. A fagyás által megédesedett burgonya tehát meleg helyen tartva csakhamar visszanyeri eredeti ízét s ép ezért az ilyen jobb inkább állani hagyni míg magától megjavul, mint sem cukortartalmát vízzel kimosni akar-ni, mi úgy sem sikerülhet. miután nem lehet minden egyes sejtet külön-külön felbontani.

Inség kilátásban.

A legkedvezőtlenebb gazdasági hírekre való előkészütlenségünk dacára igazán megdöbbenően hatott az országra az a hír, hogy Bácskában általános inség kezdül kiútni. Tudta mindenki jól, hogy a mult év rossz termése súlyos helyzetet teremtett az országban ugyszólván minden részében; de hogy ez a súlyos helyzet éppen ott fog legerősebb válságossá fejlődni, a hol mindeddig aránylag legkedvezőbbek voltak a viszonyok, ez meglepően, végtelentül lesújtóan hat. S ha most csak négy hónappal a termés betakarítása után s hat hónappal az új termés előtt ilyen helyzet mutatkozik az ország legduzsabb részében, vajjon mi lesz az előttünk álló hónapok során és kiválókép mi lesz azokban az országrészekben, ahol a természet mindenkor mostohábban mérte adományait.

Olyan kérdés ez, mely föltilemelkedik minden egyéb gazdasági kérdéseken s a maga széles jelentőségével, óriási terjedelmével és rendkívüli sürgősségével feltétlenül előtérbe nyomul. A magyar állam gazdasági letét fenntartó tényezőkre az a feladat hárul, hogy valamelyes módon elejét vegyék minden veszedelmek legnagyobbikának: az országos nyomorúságnak.

Mert méltán lehet a fenyegető veszedelmet annak nevezni. Nem is szólva arról, hogy a két évtized óta példátlan rosz termés egyszerűen beszűntette minden jóvedelmi forrásainkat s azt a csekély erőt, mely a közelmúlt évek súlyos megröbátatásai után földművelésünkben megmaradt, teljesen kiölte, most az a retentő perspektiva áll előttünk, hogy legalább is egy félszázaléknál, tudniillik az új termésig, általános, a lakosság minden rétegét érintő s így az ország népének összeségét sújtó inség fog bekövetkezni. Az ilyen helyzet felette alkalmas arra, hogy rövid idő alatt elölje a hosszú évekre terjedt munkával előkészített fejlődésnek életerejét, a minthogy máris tapasztaljuk, hogy az általános elszegényedés a fogyasztó képesség csökkenése révén a hanyatlás jelenségeit idézte föl az ipar, a forgalom és a kereskedelem különböző ágainál egyaránt.

Nem kell soká bizonyítgatnunk és részletesen okadatolnunk, hogy milyen sürgős feladat azoknak a tényezőeknek munkába állítása, a melyek a fenyegető súlyos veszedelem elhárítására, azaz enyhítésére alkalmasak és hasznosak lehetnek. Bárha társadalmunk és kereseti osztályaink minden rétege részese egyszersmind a gazdasági bajoknak, mégis nem mentheti föl magát az a baj, hogy azokban a pontokon, a hol a gazdasági baj a szó szoros értelmében veti nyomorra fokozódott, közvetlen segítőként föl ne lépjen. Olyan mértékben, a mint éppen bírja, mindenkinek kötelessége, hogy hozzájáruljon a segítő akcióhoz az ország érdekében. Mert nem szabad figyelmen kívül hagyni azt, hogy a baj megelőzése illetve enyhítése tényleg az ország érdeke s nem egyesek, sőt nem is egyes vidékeké; mivel végső esetben mégis csak az államnak kell fellépnie: a mi pedig egyértelmű az egész ország igénybevételével.

Az állam az, a melyre közvetlenül és teljes felelősség mellett hárul tulajdonképeni megoldás feladata. Ez a feladat két irányban való tevékenység megindítását követeli. Az egyik az, hogy az állam részben vagy egészen lemond azokról a szolgáltatásokról, melyeket polgárai rendszerint teljesíteni tartoznak. Régi adótarozások törlése, az új előírások redukálása és a szükséghez képest az adóbehajtásnak általános felfüggesztése kell, hogy bekövetkezzék a nyomorsújtotta vidéken. Az ilyen könnyítés, ha nem is nagy összeget vesz le a bajba jutott polgárválairól, mégis jelentékenyen könnyítik ter-

heit, mert olyan közpénzkiadást szüntet meg, a melyért kézzel fogható s egy lehetne mondani: kenyérről mérhető ellen-szolgáltatást nem kap. Már pedig a nyomorban a kenyér a mérték. S ne feledjük azt sem, hogy az ilyen természetű segítség a legáltalánosabb eloszlás, a minnek nem csekély a jelentősége, kivált ha figyelembe vesszük, hogy a mindinkább terjedő szocializmusnak olyan helyzet, mint a mostani, a legalkalmasabb talaj a terjedésére.

A közvetlen anyagi segítség nyújtása a másik feladata az államnak. Ebben a tekintetben csak egy szempont adhat direktívát: egy léleknek sem szabad éhen halnia ebben az országban. Az államnak tehát minden korlátozás nélkül kell rendelkezésre bocsátania annyit, a mennyi éppen szükséges; majdnem azt lehetne mondni, hogy ebben a tekintetben bőkezűséggel kell eljárnia.

A kormányzat minden ágának külön-külön is köze kell működnie a nagyfontosságú akcióban; vetőmag kiosztás, munkák végeztése, házi foglalkozások segélyezése s általában a nép keresetének lehetővé az a nagyon kívánatos eredmény, hogy országos éhínség nélkül jussunk a jövő aratásig, mely — az ország sorsa érdekében kívánjuk és reméljük! — talán leveszi rólunk azt a gondot, hogy miként jut ki Magyarország a gazdasági helyzetek leg súlyosabbikából.

Ditta.

Levelezés.

Ünnepelt iparosok. — Nőegyleti bál. — Bankett. — Közgyűlés a népkörben.

Ó-Becse, 1898. január 8-án.

Az ezredéves kiállítás kitüntetését nyert iparosok érmeinek és okleveleiknek kiosztását a helyi bizottság mult vasárnap tartotta meg. Az ünnepélyes kiosztás fényesen sikerült, habár maguk az iparosok részéről a várható támogatásban nem részesült.

A városháza díszterme csinosan volt díszítve kis zászlókkal és zöld gallyakkal. Az erkélyről nemzeti színű lobogók jeleztek az ünnepélyt.

„Már 10 óra után kezdett gyűlni a közönség s csakhamar megtelt szorongásig a terem. Pontban 11 órakor, megjelent dr. Balaton főbíró, Csupor ny. főbíró és dr. Milkó biz. elnök, mire a tízoltó zenekar a Szt.-István téren a Hymnuszt játszta.”

Dr. Milkó Ignác nyitotta meg az ünnepélyt. Nem közönséges kiállítás volt az — úgymond — hanem hazánk ezer éves fennállásának diadal ünnepe. Itt mutatta be a nemzet, miként haladt és menyeri becsüli a magyar a munkát és a munkást. Örömmel jelzi, hogy bizottságunk 32 kiállítója közül 25 kapott elismerést, a kiket a kiosztás előtt üdvözölt. Ezután kér bizottságot kiküldeni a város zászlaját készítő hölgyek meghívására. Tagjai lettek: Gönczy, Turfitt és Radits. De csakhamar visszatértek azzal, hogy azok gyöngélkedésük miatt nem jelenhetnek meg.

Most az „ó-becsei polgárai magyar dalkör” énekelte a szózatot, a mely után Csupor Gyula gyönyörű beszédben méltatta a magyar ipart. A magyar nemzet a Gondviselés nemese érzelmekkel áldotta meg, de nem egy áldatlan csapás mért rá, ánde az elzúllás idejében mindig egy eszme támadt, a melyet megértett mindenki a Kárpátoktól Adriáig, a hol csak magyarok laknak és tömörült. Ez történt az ezredéves Magyarország ünnepén is. Az ezredéves országos kiállításon meg kellett mutatni a világnak, hogy életképesek va-

gyunk. Hogy az a nemzet, mely a nyugati szivilizáció határ pontján áll, fel van ruházva ama képességgel, mely a kultur népek közé sorozza. Egy évre elnyugodott a torzsalkodás, felgült a honsevelem, mindenki hazafinak érezte magát. Munkához fogtak, mert tudtuk, hogy az egész világ néz reánk. A kiállításon aztán bebizonyult, hogy nem egy elcsenyezett nép, hanem életerős ország állt elő. Hogyan maradhatott volna el enagy küzdelemből az iparos világ, a kik munkáikkal, kezeikkel műhelyeikben a haza boldogítására dolgoznak.

A mi iparosaink is megálták helyüket. A munka nem volt hiába való. Hogy volt szorgalom, értelem munkájukban azt legfényesebben bizonyítja az, hogy 6 hán, valamenyen kaptak kitüntetést. Van tehát itt is szellem, mely a haza boldogítására is működik a mindennapi kenyér előteremtése mellett. Kívánja, hogy ez ünnep emléke, öröme sokáig éljen közöttünk. Eltelt a kitüntettek.

Dr. Balaton Gyula főszolgabíró széles nemzeti szalaggal vállán, melyen e felirat volt: „Emléklül — az ó-becsei kiállítás” — osztotta ki egyenkint a kiállítóknak kitüntetésüket; előre bocsátván ama óhaját, hogy szülő városa iparosainak eme kitüntetés ne csak elismerés, hanem buzdítás is legyen a jövőre. Kéri Istent, hogy siker koronázza munkájukat. Minden kiállító az oklevél átnyújtásakor megéjeneztek.

Dr. Milkó bejelenté, hogy a kiállítási alaphól fenmaradt 400 koronát a bizottság alapítványul helyezte el és felhívja Fár-bás József biz. jegyzőt, hogy az alapító levelet olvassa fel. E szerint, a 400 korona évi kamatai egy nélkülözéssel küzdő iparosnak fog mindig kiadatni. Ezután Gönczy János város bíró üdvözli a kitüntetést nyert polgárokat.

A mai nap dicsősége — így szólt — Ó-Becse iparosainak dicsősége. Nem riadva vissza az anyagi terhektől, méltóképen jelentek meg iparosaink a tárlaton és hogy milyen eredménynek, azt igazolják az imént kiosztott díjak. Az iparosok kitüntetése fényugárt vet Ó-Becse községére is és beigazolást nyert, hogy iparosainkat a mennyire elismerés, erkölcsi támogatás éri felülről, annyira anyagi támogatás segélyzi alulról. A midőn a község nevében üdvözli őket, egyben köszöni iparkodásuk által a városnak szerzett fényugárt. Kívánja, hogy megtalálhassák azt a helyet, a mi őket megilleti.

Radits Mátyás ipartestületi elnök szólt ezután köszönetet mondva dr. Milkónak, mint a helyi bizottság tevékeny elnökének. Az iparosok nevében emléklül egy albumot nyújtott át.

Befejeztül dr. Milkó köszönetet mondott a városnak és a pénzintézeteknek a támogatásért. A dalkör énekével az ünnepély véget ért.

Délben 70 terítékű bankett volt, a melyen felköszöntött mondtak: dr. Balaton a királyra; dr. Milkó a keresk. miniszter, Csupor dr. Milkóra; Gönczy Csuporra; Fen-yő az iparosokra; dr. Milkó Fár-bás biz. jegyzőre és Oblath pénztárosra; Grünbaum a városbíróra stb.

Este elagott iparosok alapja javára táncszvigalom volt és ezzel a szép ünnepély véget ért . . . . .

A szerb karácsony másodnapján a szerb Nőegylet a Vadászúrtben igen sikerült és fényes táncszvigalmat rendezett, a melyen a vidékről is sokan jelentek meg. Az első négyest 170 pár tánczolta. A terem kiváló csinnal és izléssel volt díszítve. A bevétel meghaladja a 200 frtot, a melyből a tisztá haszon jótékonyság gyakorlására forditattik . . . . .

Szombaton este dr. Radány kir. törv. széki bírónak ítélő táblai bírónak történt kinevezetése alkalmából, óbecsei barátai

társas vacsorát rendeztek, ez által óhajitván megmutatni, hogy a több oldalról rágalmozott urbéri bíró a nagy többség ragaszkodással veszi körül, hogy így enyhítse a gyanúsítás által ütött sebeket . . . . A magyar népkör tisztújító közgyűlésén a következő eredménnyel ért véget a választás: Elnök: Csupor Gyula. Alelnök: Kovács Ferencz. Jegyző: Seffer Antal. Ügyész: Boromiza Tivadar. Pénztárnok: Gébél József. Könyvtárnok: Gündör Ferencz Igazgató: Závodszy Endre. Fászlótartó: Bajai Sándor. A népkör új helyisége felavatására legközelebb ünnepélyt rendez.

R. I.

Városi közgyűlés.

Zombor szab. kir. város törvényhatósági bizottsága 1898. január 17-én délelőtt 10 órakor a városháza nagytermében rendkívüli közgyűlést tart, melynek tárgyszorzata ez:

1. Honvédelmi miniszter leirata a hadapród iskolánál a város által tett alapítványról kiállítandó alapító oklevél tárgybán.

2. Vallás- és közoktatásügyi miniszterium leirata a törvényhatósági bizottságnak a Gyalokay Rozália ösztöndíj-alapítványról üresedésben levő állások betöltése iránt hozott határozatának jóváhagyása

3. Póispá i átirat a városi tisztí főorvos, a kórházi orvos és a kerületi orvos kinevezetése tárgyában.

4. Schlagetter Gyula városi polgármester kérvénye polgármesteri állásától való felmentése iránt.

5. Polgármester előterjesztése Ambrozovits Gyula bizottsági tag elhalálása folytán a legtöbb adót fizető bizottsági tagok sorába egy póttagnak behívása iránt.

6. Városi tanács előterjesztése az általános tisztújítás megejtése iránti intézkedések tárgyában.

7. A mérnöki hivatal javaslata a honvédelmi tanácsnál ivóvízzel leendő ellátása iránt.

8. Zombori róm. kath. iskolazék betervezési az összes róm. kath. elemi népiskolák fenntartásáról szóló 1898. évi költségelőirányzatot.

9. A zombori kaszinó-egyleti dalárdának köszöni levele a 25 éves jubileumának anyagi támogatásáért.

10. A pénztárak megvizsgálására kiküldött bizottság jelentése.

Zombor, 1898. évi január hó 8-án.

Irodalom, művészet.

— A király egy magyar könyvről.

Szmalény Nándor és Liptai Károly szeredji hirlapírókat, a „Magyarország Ezredik Éve” cz. históriai nagy munka íróit szép kitüntetés érte. Munkájukat, mely az ezredik évi események egyetlen nagyszabású történeti forrásmunkája, — a király legkegyelmesebben elfogadta, családi hitbizományi könyvtárába elhelyezte s az íróknak legmagasabb köszönetét nyilvánította a hazafias munka felajánlásáért. A nagy munka írói bizonyára a legszebb jutalmukat találják a királyi elismerésben. — A nagy munkát Wlacciss Gyula dr. kultuszminiszter is ajánlotta beszerzésre a hazai iskoláknak s Budapest fő- és szék-város már be is szerezte összes községi iskolái részére.

— A „Vasárnapi Ujság” január 9-ik száma 26 képpel s a következő tartalommal jelent meg: „A királyi palota új része” (képekkel a budai királyi palota építéséről Hárty Gyula rajzai és fényképfelvételei után). — „Emlékezés 1848-ra.” Költemény

Dömény Józseftől. — Regénytár: „Hányan vagyunk még? — Elbeszélés. Irta Jókai Mór (Görög Lajos rajzaival). — Hires asszonyok: „Mária Antoinette“ (egykoru rajzokkal); „A francia zászló. Verne Gyula regénye (a francia kiadás eredeti illusztrációival). „Pölgjegyzések az 1848/49-iki magyar szabadságharcból.“ Egy tábornoki honvédtisztól (képekkel). — A magyar kir. központi statisztikai hivatal új otthona“ (képekkel). — „Öt hét az Új-épületben“ (báró Vay Miklós emlékirataiból). — „Vándorló házak“. — „Spaun báró tengerészeti főparancsnok“ (arczékkel) Reményi Antalól — „A városligeti jégről“ (képekkel Neogrady Antal és Nádler Róbert festményei után). — „Görgei Kornél altábornagy“ (arczékkel). — „Régi honvédtől. — „Az éjféli nap országából“ (képekkel. — „A Petőfitársaság nagygyűlése.“ — Thea-estély a Poliklinika javára.“ — Velocipédező elefánt“ (képekkel). — Irodalom művészet, Közintézetek és egyletek, Sakkjáték, Képtalány, Egyveleg, stb. rendes heti rovatok. „A Vasvári Újság“ előfizetési ára negyedévre 2 frt, a „Politi ai Ujdonságok“-kal együtt 3 frt. Megendhelto a Franklin-Társulat kiadóhivatalában (Budapest, IV., egyetem-utca 4. sz.) Uganitt megendhelto a „Képes Néplap“, a legolcsóbb újság a magyar nép számára, félévre csak 1 frt 20 kr.

— A *Divat Ujság* ötödik évének első száma megjelent. Rendkívül gazdagságu főlapján a legújabb divatot számos képpel, bő magyarázattal ismerteti, a mit megkönynyit a minden számhoz mellékelt duplaoldalas nagy szabásmintái. Szines divatképe hónaponként a legremekbbit öltözékeket ábrázolja, míg kézimunka-mellékletén az egyszerűtől egészen a pompásig való kézi-munkamagyarázatokat hozza olyan könnyen megérthető modorban, hogy az ma már számos iskola tanulólapja vált. E mellett olvasói mulattatásáról sem feledkezik meg. A minden számhoz mellékelt Szórakoztató kedves novellák, háztartási tudnivalók és egyéb jó tanácsok töltik. A hónaponként kétszer megjelenő *Divat Ujság* nagyon olcsó. Póstián való szállítással a január-márciusi negyedévre egy forint tíz krajcár. Megrendelhető a kiadóhivatalban Budapesten, VIII., Rökk Szilárd-utca 4. szám.

— A *Gyermek-Divat*, az anyák e kedves újságja megjelent. Ötödik évének első számát ma küldötte szét a kiadóhivatal. Körülbelül száz képpel tarkított főlapján

hasznosan oktatja a szorgos anyákat arra, hogy az elhasznált vagy a nagyok kinötte ruhát miképp kell a kicsinyek számára átalakítani vagy újat varrni. Könnyebb-ségére van ebben a minden számhoz mellékelt duplaoldalas nagy szabásmintái. Ezenkívül az apróságok is kellemesen szórakoztatja, a mennyiben játékszerek és apró tárgyak készítésére oktatja őket. A *Gyermek-Divat* hónaponként megjelenő újság. Előfizetési ára a lehető legolcsóbb, a január-márciusi negyedévre, postán való megküldéssel ötvenöt krajcár. Megrendelhető a kiadóhivatalban Budapesten, VIII. ker., Rökk Szilárd-utca 4. szám.

— A *Palyolat* örökik évének első száma megjelent. Ez az egyetlen magyar újság, mely kizárólagosan a férfernemű-divattal foglalkozik. Teszi pedig ez olyan részletes-séggel és alaposággal, hogy az olvasója nincs ráutalva a készen vett drága férferneműre, hanem minden darabját otthon maga megcsinálhatja a minden számhoz mellékelt, magyarázatokkal ellátott duplaoldalas nagy szabásmintái segítségével. Rendes mellékletén monogramokat, csipkeverés-mintákat és a férfernemű-divatot tárgyaló cikkeket hoz, e minden hónap elsőjén megjelenő újság, melynek egész évi előfizetési ára a postán való küldéssel két forint husz krajcár. Megrendelhető a kiadóhivatalban Budapesten, VIII., Rökk Szilárd-utca 4. szám.

A zombori vonatok érkezése és indulása

Érvényes 1897. évi október hó 1-től.

Érkezés.		Indulás.	
Szabadka felől:		Szabadkára	
6 óra 45 percz reg.	3 34 délután	6 óra 46 percz reg.	11 54 délben
8 34 este		8 35 este	
Gombos felől:		Gombosra:	
4 óra 39 percz reg.	11 47 délben	6 óra 55 percz reg.	3 41 délután
8 25 este		8 41 este	
Baja felől:		Bajára:	
6 óra 25 percz reg.	3 24 délután	7 óra 05 percz reg.	4 05 délután
Ujvidék felől:		Ujvidékre:	
6 óra 30 percz reg.	11 30 délelött	2 óra 30 percz reg.	7 00 este
7 18 este		3 51 délután	

Felölös szerkesztő: **Dr. Alföldy Árpád**
köz- és váltó-üggyéd.
Kiadó-lap-ajánlodos: **Oblát Károly.**

A „Santal Egger“
Kiváló gyógyszerjű készítmény. Feleslegessé teszi a Copaiát és Cuhelát. Felfülmulja pontos és biztos hatásban eső, hólyag és vesébántalmaknál a külföldi gyártmányok legjobbját. A Hamamelis Injeccióval egyetemben használva a legmakaesabb jolyást megszűnteti 1 üveg (40 darab) ára 1 frt 50 kr., a pénz előleges beküldése mellett postán bérmentve 1 frt 70 kr., 2 üveg 3 frt 20 kr., 2 üveg injecció és 1 üveg Santal Egger bérmentve 3 frt 25 kr. Főraktár: Gyógyszertár a „Nándor“-hoz Budapest, VI., Vaez-körút 17.
Kapható Zomborban Schwarz Emil gyógyszerész grnál. (B.)

Házeladás.
Zomborban, a Bánát külvárosban, a szivaczi-uton fekvő 307. sz. uri lakház, gyönyörű parkirozott udvarral, közel a megyeházhoz, szabad kézből azonnal eladó.
Bővebb értesítést ad a tulajdonos
Matusek Zsigmond
tanító.

Suchard-chocoládé és kakao.
Előfordult tévedések kikerülése végett, a nagyérdemű közönség arra figyelmeztetik, hogy
Suchard Ph.
az úgynevezett
töredék chokoládét
sem nem gyártja, sem a forgalomba nem hozza. **A Suchard Ph.-féle chokoládék csakis tisztán és — mint ismeretes — csak Staniol-csomagolásban a gyári jelvénynyel és aláírással ellátva, szállíttatik.**

Hoff János-féle Maláta-készítmények
gyengék és betegeknek.

Hoff János	Hoff János	Hoff János	Hoff János
Maláta-egészségi itala. Általános erőtlenségnél, az alsó részek rendellen működésénél, mell- és gyomor bajoknál úgy-szinten gyengékdöknél legjobb, jól-izű erősítőszere.	töményezett maláta-kivonat. Tüdőbajnál, gégehurutnál, valamint régi köhögésnél, kiválóan gyermekeknél a lélegzési szervezet betegségeinél ajánlható; igen kellemes a vétele.	maláta-egészségi-esokoládéja. Gyengeségnél, vérszegénység, idegesség, álmatlanság, étvágytalanságnál igen hasznos. Nagyon jóízű és táplálékos; gyenge gyermekeknél kiváló sikerrel használtatik.	maláta kivonat mellezucorkákja. Köhögés, rekedtség, elnyalkalkodásnál kiválóan tudó hurtnál felfülmulhat. A valódi maláta-kivonat- mellezucorkák minden emésztési zavarok nélkül tetszés szerinti mennyiségben használhatók.
10 év óta és még tovább veszek Önnél a maláta egészségí szereket és a többi maláta készítményeket. Azok az egyedüli szere, melyek nőmnek ismét egészségéhez segítettek. Kérek egy új küldeményt. Böger, Wien, Hofmühlgasse.	Maláta-készítményei igazán jó és erős szere. Kérem tehát nekem ismét 5 nagy üveg töményezett maláta-kivonatot, 1 font maláta-csokoládét és 1/2 zacskó mell-maláta-csokoládét küldeni. Fischer G., ezredes Nagyváradon.	Az Ön maláta-csokoládéja a legjobb azok közé, melyeket ismerem. Ezeket krónikus gyomor-bajomnál illetve emésztési zavaroknál, sárgaság és általában gyengeségemnél, jó sikerrel használtam. Dr. Nicolet, orvos Triebelben.	Csodálatos volt a gyors eltávolítása makaes köhögésemnek az Ön maláta-kivonat- mellezucorkák által. Zedlitz-Neukirch Waldenburg. Az Ön csukorkái nőm köhögési és asztmatikus bajánál kitűnőnek bizonyultak.

Kapható gyógyszer-tárakban, jobb gyógy-fűszerkereskedésekben, csemege és fűszerkereskedésekben; úgy-mint közvetlen
Török József gyógyszer-tárában, Budapesten, király-utca 12. sz.

Oblát Károly, Zomborban,
ajánlja a legújabb betűkkel és gépekkel felszerelt könyvnyomdáját, minden e szakmába vágó munkák elkészítésére. Elvállaltatnak elkészítésre: kisebb nagyobb művek, röpiratok, hírlapok, körözvények, árjegyzékek, váltó-úrlapok, címkék, részvények, értékpapírok, táblázatos munkák, üzleti könyvek, Falragaszok, minden nagyságban, esketési-, látogató-, és belépti-jegyek, gyászlapok a lehető leggyorsabban és legjutányosabb árak mellett. Cseléd- és munkakönyvek raktáron. Vidéki megrendelések pontosan teljesítettek. A »Zombor és Vidéke« és a »Bácskaer Volksblatt« kiadó-tulajdonosa.